

U S T A W A

z dnia2017 r.

o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców

Art. 1. 1. Ustanawia się Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

2. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, zwany dalej "Rzecznikiem", stoi na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawie z dnia ... - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. ...) i innych przepisach prawa, w szczególności strzeże poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej, pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej, bezstronności i równego traktowania, zrównoważonego rozwoju oraz zasady uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszných interesów przedsiębiorców.

3. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o przedsiębiorcach, rozumie się przez to mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia ... - Prawo przedsiębiorców.

Art. 2. Rzecznikiem może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo ani umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne;
- 5) cieszy się nieposzlakowaną opinią i daje rękojmię prawidłowego wykonywania powierzonych zadań;
- 6) wyróżnia się wiedzą w zakresie przedsiębiorczości i regulacji prawnych tworzących otoczenie przedsiębiorców oraz posiada co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe w tym obszarze.

Art. 3. 1. Rzecznika powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. Przed złożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki zasięga opinii reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy

z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240).

Art. 4. 1. Kadencja Rzecznika trwa 5 lat i rozpoczyna się z dniem jego powołania.

2. Ta sama osoba może być Rzecznikiem tylko przez jedną kadencję.

3. Kadencja Rzecznika wygasa w przypadku jego śmierci lub odwołania.

Art. 5. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji wyłącznie z powodu:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) utraty obywatelstwa polskiego;
- 3) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków na skutek choroby, ułomności lub upadku sił – stwierdzonych orzeczeniem lekarskim;
- 4) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) rażącego naruszenia przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustaw.

Art. 6. Rzecznik posiada osobowość prawną.

Art. 7. Rzecznik nie może:

- 1) zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska naukowo-dydaktycznego lub naukowego w szkole wyższej, Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym lub innej jednostce naukowej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych;
- 2) należeć do partii politycznej;
- 3) wykonywać innych czynności, które pozostają w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogą wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność;
- 4) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z obowiązkami i godnością jego urzędu.

Art. 8. Do zadań Rzecznika należy:

- 1) podejmowanie działań w zakresie ochrony interesów przedsiębiorców;
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pomoc w organizacji mediacji pomiędzy przedsiębiorcami a organami administracji publicznej;
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi, do których celów statutowych należy ochrona praw przedsiębiorców oraz współdziałanie ze stowarzyszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i

fundacjami oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami na rzecz ochrony praw przedsiębiorców oraz poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej i równego traktowania;

- 5) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie związanym z wykonywaniem działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności w dziedzinie przedsiębiorczości oraz prawa gospodarczego.

Art. 9. Rzecznik może:

- 1) występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej;
- 2) występować do właściwych organów z wnioskiem o wydanie objaśnień prawnych, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia ... - Prawo przedsiębiorców, jeśli przepisy będące przedmiotem wniosku budzą wątpliwości w praktyce lub ich stosowanie wywołało rozbieżności w rozstrzygnięciach wydawanych przez właściwy organ administracji publicznej;
- 3) informować właściwe organy nadzoru i kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów administracji publicznej;
- 4) występować do właściwych ministrów lub innych organów upoważnionych ustawowo do opracowywania i przedkładania Radzie Ministrów projektów aktów prawnych o przygotowanie oceny funkcjonowania ustawy określającej warunki podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, o której mowa w art. 70 ustawy z dnia ... - Prawo przedsiębiorców;
- 5) występować do Sądu Najwyższego z wnioskami w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności wykładni prawa w zakresie przepisów prawnych dotyczących działalności gospodarczej;
- 6) występować do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskami o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 7) zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnosić skargi do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach - na prawach przysługujących prokuratorowi,
- 8) żądać wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa wszczynane z urzędu;

- 9) zawierać umowy obejmujące zlecenie badań oraz sporządzanie ekspertyz i opinii;
- 10) informować właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 10. 1. Rzecznik może zwracać się do właściwych organów, organizacji lub instytucji publicznych z ocenami i wnioskami o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw przedsiębiorców oraz usprawnienia trybu załatwiania spraw w tym zakresie.

2. Organy, organizacje i instytucje, o których mowa w ust. 1, podejmują sprawy skierowane przez Rzecznika.

3. Organ, organizacja lub instytucja, do których Rzecznik zwrócił się o podjęcie działań, o których mowa w ust. 1, są obowiązane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.

4. W przypadku gdy organ, organizacja lub instytucja, o których mowa w ust. 1, nie informują Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku albo gdy Rzecznik nie podziela ich stanowiska, może zwrócić się do właściwej jednostki nadrzędnej o podjęcie odpowiednich działań.

5. Rzecznik publikuje na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej dane dotyczące ilości nieudzielonych odpowiedzi, o których mowa w ust. 4.

6. W przypadku, gdy Rzecznik stwierdził naruszenie praw przedsiębiorcy w działalności organu, organizacji lub instytucji, o których mowa w ust. 1, może on żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub zastosowania sankcji służbowych.

Art. 11. 1. Organ, organizacja lub instytucja publiczna, do których zwróci się Rzecznik, są obowiązane z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, w szczególności:

- 1) zapewnić dostęp do akt i dokumentów spraw zakończonych;
- 2) udzielać żądanych przez niego informacji i wyjaśnień;
- 3) udzielać wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do informacji niejawnych w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 935).

Art. 12. 1. Rzecznik może, na wniosek przedsiębiorcy, wstrzymać kontrolę działalności gospodarczej tego przedsiębiorcy.

2. Wstrzymanie kontroli może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy:

- 1) Rzecznik poweźmie uzasadnione podejrzenie rażącego naruszenia przepisów prawa w wyniku wszczęcia tej kontroli lub w jej toku oraz
- 2) dalsze prowadzenie kontroli grozi przedsiębiorcy niepowetowaną szkodą materialną oraz
- 3) przedsiębiorca wyczerpał środki zaskarżenia, których wniesienie powoduje wstrzymanie czynności kontrolnych lub gdy takie środki zaskarżenia przedsiębiorcy nie przysługują.

3. Wstrzymanie kontroli może nastąpić na czas określony, nie dłuższy niż sześć miesięcy i może dotyczyć czynności każdego organu kontroli.

4. Wstrzymanie kontroli następuje w formie niezaskarżalnego postanowienia i wywiera skutek od chwili zawiadomienia o nim organu kontroli. W przypadkach niecierpiących zwłoki zawiadomienie może zostać dokonane ustnie, telefonicznie lub za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej, jednakże w takim przypadku Rzecznik niezwłocznie potwierdza wydanie postanowienia na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego.

5. Przed wydaniem postanowienia o wstrzymaniu kontroli Rzecznik zwraca się do organu kontroli z żądaniem wyjaśnień. Organ kontroli udziela Rzecznikowi wyjaśnień w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania żądania. W przypadkach niecierpiących zwłoki żądanie oraz wyjaśnienia mogą zostać złożone ustnie, telefonicznie lub za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej.

6. Rzecznik może wydać postanowienie o wstrzymaniu kontroli po złożeniu wyjaśnień przez organ kontroli lub w razie niezłożenia wyjaśnień przez organ kontroli w terminie, o którym mowa w ust. 5.

7. W przypadku uwzględnienia wyjaśnień organu kontroli, Rzecznik nie wydaje postanowienia o wstrzymaniu kontroli lub niezwłocznie wydaje postanowienie uchylające postanowienie o wstrzymaniu kontroli. Postanowienie uchylające postanowienie o wstrzymaniu kontroli jest niezaskarżalne i wywiera skutek od chwili zawiadomienia o nim organu kontroli. W przypadkach niecierpiących zwłoki zawiadomienie może zostać dokonane ustnie, telefonicznie lub za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej, jednakże w takim przypadku Rzecznik niezwłocznie potwierdza wydanie postanowienia na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego.

8. Postanowienie uchylające postanowienie o wstrzymaniu kontroli może zostać wydane przez Rzecznika także na wniosek przedsiębiorcy, którego kontrola dotyczy.

9. W przypadku wstrzymania kontroli organ kontroli może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów mających związek z przedmiotem i zakresem kontroli, na

czas wstrzymania kontroli. Zabezpieczeniu podlegają dokumenty, informacje, próbki wyrobów oraz inne nośniki informacji, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód w toku kontroli.

10. W okresie wstrzymania kontroli organ kontroli może zdecydować o jej zakończeniu.

11. Okresu wstrzymania kontroli nie uwzględnia się przy obliczaniu czasu trwania kontroli. Wstrzymanie kontroli wstrzymuje bieg terminów przewidzianych w przepisach odrębnych dotyczących przedmiotu kontroli.

12. Na postanowienia, o których mowa w ust. 4 i 7, nie przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

13. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do kontroli prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Art. 13. 1. Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje z urzędu lub na wniosek.

2. Każdy przedsiębiorca może zwrócić się do Rzecznika z wnioskiem o podjęcie czynności.

3. Rzecznik, po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wnioskiem, może:

- 1) podjąć czynności;
- 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania;
- 3) przekazać sprawę według właściwości;
- 4) nie podjąć czynności, o czym zawiadamia, uzasadniając swoje stanowisko, wnioskodawcę oraz osobę lub organ, którego sprawa dotyczy.

4. Rzecznik, podejmując czynność, bada, czy skutek działania lub zaniechania organu administracji publicznej nie nastąpiło naruszenie praw lub interesów przedsiębiorcy.

Art. 14. 1. Rzecznik może przetwarzać wszelkie informacje, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań, z poszanowaniem przepisów dotyczących tajemnic prawnie chronionych oraz z wyłączeniem danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, danych genetycznych, danych biometrycznych oraz danych dotyczących seksualności lub orientacji seksualnej.

2. Rzecznik może odmówić ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskał informację wskazującą na naruszenie praw przedsiębiorcy, oraz osoby, której naruszenie dotyczy, a także dokumentacji zgromadzonej w toku badania sprawy, w tym także wobec

organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony wolności, praw i interesów jednostki.

Art. 15. 1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu Biura Rzecznika.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Rzecznika, nadaje, w drodze zarządzenia, statut, który określa organizację Biura Rzecznika.

Art. 16. 1. Rzecznik może wykonywać swoje zadania przy pomocy jednego zastępcy.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki powołuje i odwołuje zastępcę Rzecznika na jego wniosek, spośród osób spełniających kryteria, o których mowa w art. 2. Przepis art. 7 stosuje się odpowiednio.

3. Rzecznik może ustanowić swoich pełnomocników terenowych spośród pracowników Biura Rzecznika.

Art. 17. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rzecznika są ujmowane w ustawie budżetowej i pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Rozdział 3

Przepis końcowy

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie z dnia ... – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz niektóre inne ustawy z pakietu „Konstytucji Biznesu” (Dz. U. poz. ...).